

T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ
CEZA BÖLÜMÜ

ESAS NO : 1982/246

KARAR NO : 1983/141

K A R A R

ÖZET : Sıkıyönetim ilânına neden olan olaylara ilişkin bulunmakla birlikte, 1402 sayılı yasa'nın değişik 13. maddesindeki süre ve bağlantı koşullarını içermeyen suçlara ait davanın Adli Yargı yerinde görülmesi gerektiği hk.

Davacı : K.H.

Sanıklar : Aytekin Gürler ve arkadaşları

O L A Y : Sanıklardan Aytekin Gürler'in 24-12-1970 gecesi saat. 04.30'da

Dev-Genç mensubu olduğu anlaşılan Mahmut Çetin isimli şahısla olaydan önce bağlantı kurarak suç konusu olan bildirimleri ve broşürleri, bu şahıs veya örgütten alarak ilçede dağıttığı, ayrıca sanığın Dev-Genç adına para toplama kampanyasına başladığı, diğer sanık Fuat Karasu'nun ise; sanık Aytekin ile olan arkadaşlığı nedeniyle aşırı sol fikirlere kendisini kaptırmış bulunduğu, her iki sanığın aynı temayülde oldukları, olay gecesi bu amaçla ilçenin muhtelif yerlerine bildirimleri asmaya başladıkları, kendilerini uzun süreden beri izlemekte olan gece bekçileri tarafından suç üstü yakalandıkları, Mustafa Kemal Paşa C. Savcılığınca ileri sürülerek, haklarında ilk soruşturma yapılması istemiyle kamu davası açılmıştır.

Mustafa Kemal Paşa Sorgu Hakimliği: 5-7-1971 günü, 1971/41-54 sayı ile; yaptığı ilk soruşturma sonunda; sanıkların eylemlerine uyan TCK.nun 158/2., 311/4. maddeleri uyarınca cezalandırılmaları için haklarındaki^{son} soruşturmanın Bursa Ağır Ceza Mahkemesinde açılıp yapılmasına karar vermiştir.

Bursa 2. Ağır Ceza Mahkemesi: 13-7-1971 günü, 1971/153-128 sayı ile; sanıklardan Aytekin Gürler'in Dev-Genç örgütü mensubu, Namık Çetin ile irtibat halinde olduğunu iddia olunması ve Dev-Genç mensupları aleyhinde çeşitli suçlardan açılmış davaların hal sıkıyönetim askeri mahkemelerinde görülmekte olması ve ayrıca atılı suçun, sıkıyönetim ilânını gerektiren eylemlerden olması nedeniyle görevsizlik kararı vermiştir.

İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı 1 Numaralı Askeri Mahkemesi: 13-8-1971 günü, 1971/54-29 sayı ile; atılı suçun, vatan ve cumhuriyete karşı eylemli bir kalkışma niyetinde bulunmadığı ve sıkıyönetim askeri mahkemelerinde görülmekte olan davalarla alâli bulunmadığı gerekçeleriyle görevsizlik kararı vermiştir.

Oluşan olumsuz görev uyuşmazlığının çözümü için dosya kendisine gelen, Yargıtay Ceza Genel Kurulu'nun 1402 sayılı Sıkıyönetim Yasa'sının 12. ve 20. maddelerinde gösterdiği üzere sıkıyönetim mahkemeleri komutanlık nezdinde kurulmuştur. Komutanın benimseme suretiyle adı geçen yasa'nın kapsamına girdiğini gösterip açılmasını öngördüğü kamu davaları hakkında, askeri mahkemenin görevsizlik kararı vermesi, yasa'nın 13. maddesinde komuta tanınan yetkinin başka bir organ tarafından yetki dışı kullanılması sonucunu doğuracağından, bu yoldaki görevsizlik kararlarının yasa'nın amacına aykırı düşeceği gerekçesiyle sıkıyönetim askeri mahkemesinin görevsizlik kararının kaldırılmasına karar vermiştir.

İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı 1 Numaralı Askeri Mahkemesi: Yargıtay Ceza Genel Kurulu'nun bu uyuşmazlığı çözmeye yetkili bulunmadığı, çünkü 353. sayılı yasa'nın rürlüğe girmesi ile 1631 sayılı yasa'da yer alan hükmün ortadan kalktığı, Anayasa'mıza uyuşmazlığı çözmeye yetkili Uyuşmazlık Mahkemesi henüz kurulmamış bulunduğundan, anılan mahkeme kuruluncaya kadar dosyanın bekletilmesine karar vermiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE : Türk Ulusu adına Yargı yetkisini kullanan Uyuşmazlık Mahkemesi Ceza Bölümü; Servet Tüzün'ün Başkanlığı'nda, İsmail Oğuz, Nevzat Doğan, Y. İsmet Ayer, Yaşar Çiftçioğlu, Ergun Argon ve Nail Yücel'in katılmaları ile yaptığı, 11-4-1983 günlü toplantıda, geçici raportör Hâkim Tulez Barutoğlu'nun raporu ile dosyadaki belgeler, okunduktan; toplantıya, Cumhuriyet Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Durmuş Ganioğlu ile Askeri Yargıtay Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Ferhat Ferhanoğlu'nun Adli Yargı yerinin görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları dinlendikten sonra gereği görüldüğü düşünülür.

Suç, 24-12-1970 de Bursa'nın Kemalpaşa ilçesinde işlenmiştir.

Daha önce ilân edilen sıkıyönetim döneminde işlenen suçlarla ilgili ve henüz sonuçlanıp kesinleşmeyen davaların hangi yargı merciinde görüleceğinin tayininde; son sıkıyönetim ilân kararında yer alan ilân nedenlerinin ve yürürlükteki sıkıyönetim yasa'sının görevle ilgili maddeleri ⁿⁱⁿ gözönünde tutulması suretiyle dava konusu eylemlerin değerlendirilmesi gerekir.

İncelenen dosya içeriğinden, sanığa atılı suçun, siyasal ve ideolojik amaçlı olduğu ve bu yönüyle sıkıyönetim ilânına neden olan olaylara ilişkin bulunduğu belirlenmektedir.

Ancak suçun, 1402 sayılı yasa'nın değişik 13/a. maddesinde öngörülen süre dışında işlenmesi sıkıyönetim askeri mahkemelerinin el koyduğu davalarla ortak ve genel amaç içerisinde organik ve örgütsel bağlantılı olarak işlendiği yolunda dosyada hiç bir somut kanıt rastlanmaması açısından, davanın Adli Yargı yerinde görülmesi ve bu nedenle, Bursa 2. Ağır Ceza Mahkemesinin görevsizlik kararının kaldırılmasına karar verilmesi gerekir.

SONUÇ : Anlaşmazlığın, niteliğine göre Adli Yargı yerinde çözülmesi gerektiğine, bu nedenle, Bursa 2. Ağır Ceza Mahkemesinin 13-7-1971 günlü, 1971/153-128 sayılı görevsizlik kararının kaldırılmasına, 11-4-1983 gününde kesin olarak oybirliğiyle karar verildi.

Başkan
Servet Tüzün

Uye

İsmail Oğuz

Uye

Nevzat Doğan

Uye

Y. İsmet Ayer

Uye

Yaşar Çiftçioğlu

Uye

Ergun Argon

Uye

Nail Yücel